

Hodnocení: 4 body (ještě) – postihujete v závěru to hlavní; ale klidně by mohlo být kratší, a hlavně se snažte psát jednoduše

Jan Váňa, 173 329

MERTON, Robert. 1968. *The Matthew effect in science: The reward and communication systems of science are considered.* „Science“, 159 (3810): 56-63

System funguje výborně; tedy v úhrnu...

Pod vlivem tzv. Matoušova efektu k sobě oceňování (*reward system*) vědci, o nichž se hodně mluví (*communication system*) a kteří k sobě v záplavě vědeckých poznatků poutají zvýšenou pozornost (*functions of redundancy*) – často je můžeme, na základě sociálně psychologického vymezení (*social and psychological bases*), označit za aktéry tzv. charismatických vědeckých rolí (*charismatic role in science*) – tak tito vědci pod vlivem Matoušova efektu 1) sbírají ještě více ocenění, 2) ještě více se o nich mluví, 3) pozornost jim věnovaná roste s každou jejich novou aktivitou a stejně tak i 4) počet „stoupenců“, jež chtějí být v přímém kontaktu s místem, kde se skutečně „něco děje“.

Merton aplikuje vlastní koncept sebenaplňujícího proroctví v praxi (re)produkce vědecké „třídní struktury“: vědci, od nichž jsou očekávány výstupy patřičné kvality, těchto výstupů dosahují v podstatně větší míře než vědci, jejichž pozice v sociálním poli vědy ještě není natolik etablována. Sebepotvrzující efekt navíc slouží za „nepřepsané pravidlo“, kterým jsou aktéři motivováni (chtějí-li se v poli orientovat, tj. uplatnit) se řídit. Výsledkem je systém, který se z perspektiv biografii konkrétních aktérů jeví jako disfunkční (nespravedlivý), ovšem v němž zároveň všichni zhruba ví, v jakém stavu jsou jejich momentální pozice (např. v hierarchii vědeckého „uznání“) a dispozice (publikují článek pod svým jménem – přečte si ho někdo?), a s tímto stavem nějakými metodami nakládají. Tedy systém, který určitým způsobem „funguje“.